

33. Anne Baba Hakkı

Dünyaya gelmemize vesile olan anne ve babamız, sebepler dairesi içinde bizim hayat kaynağımızdır. Her insan, güçsüz ve aciz bir konumda iken, Rabbimizin lütuf ve keremiyle, anne ve babasının o engin şefkat ve merhamet dolu sinesinde hayata adım atar. Belli bir yaşa kadar da onlar bizim için her türlü fedakârlığı yaparlar. Yemez yedirir, giymez giydirirler. Evlatları için her türlü zorluğa göğüs gererler. Onlar, bizim ilk rehberlerimizdir.

Bu konuda Allah Teâlâ buyuruyor ki:

“Şayet onlardan her ikisi veya birisi yaşlanmış olarak senin yanında bulunursa, sakın onlara hizmetten çekinme; ‘onlara öff!’ bile deme, onları azarlama...”

Bu ayetle bir evladın anne babasına nasıl davranması, ne şekilde hitap etmesi gerektiği konusunda ona yol gösteriliyor. Bir evlat, anne ve babaya karşı bırakın hakaret etmeyi, onlara karşı “öff” kelimesini bile kullanamaz.

Kur’an, anne babaya saygısızlığın minimum çizgisini çizmiştir. Onlara “öff” kelimesini bile kullanmak yasak iken, nasıl onlara saygısızca hitaplar, hakaretler, rencide edici davranışlar ortaya koyabiliriz? Bu açıdan “öff” kelimesinden ağır sayılabilecek her türlü davranış, anne babaya karşı bir saygısızlık olarak kabul edilir.

Anne babaya hürmet konusu çok hassas ve önemli bir konudur. Bu konuyu hiçbir insan hafife almamalıdır. Eğer basit bir mesele olsaydı, Cenâb-ı Hak da bu konu üzerinde bu kadar durmaz, onlara ve inananlara karşı saygı konusunda bu kadar ince bir hat çizmezdi.

Anne babaya karşı saygı ve itaat konularında sadece dinî ve millî terbiyeden uzak kalmış insanlar değil, bazen din adına, millet adına hizmet ettiğine inanan insanlar da çok ciddi hatalar yapabilmektedir.

Oysaki insan bir taraftan Allah’ın razı olduğu işlerle meşgul olurken, diğer taraftan da O’nun hoşnut olmadığı şeyleri yaparak iyiliklerini daha bu dünyada iken tüketmemelidir.

Anne babanın çocuklar üzerindeki hakları:

1. İtaat
2. Anne babaya iyi davranmak
3. Maddî ihtiyaçlarını gidermek (yaşlılık anında)
4. Saygısızlık etmemek
5. Rızalarını almak
6. Kötü söz söylememek
7. Öldüklerinde hayırla anmak

Evet, anneye ve babaya her türlü ikram ve ih-sanda bulunmak, onların maddî ve manevî bütün ihtiyaçlarını gidermek, onlara “öff” bile dememek, onlara karşı daima tatlı dilli olmak, en güzel tavır ve davranışlarla karşılık verip en ufak bir şekilde üzmemek, onlardan bıkmamak ve gönüllerini kıracak en küçük bir sözden bile kaçınmak gerekir.

Her hususta rızalarını kazanmaya çalışmak, onları kendisinden memnun etmek, yaşlandıklarında onların her türlü hizmetine koşmak, hastalık anlarında tedavi ve bakımlarını yaptırmak çocukların görevidir. Hasta veya yatalak hallerinde onların hizmetlerinde bulunmak, Cennet’in kapılarını aralayan bir davranıştır.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) buyuruyorlar ki:

“Ana ve baba, cennetin orta kapısıdır. Dilersen bu kapıyı zayı (kır, parçala) et, dilersen muhafaza (koru) et.”

Anne merhameti ile ilgili küçük bir kıssa:

“Bebeğimi görebilir miyim?” dedi yeni anne. Kucağına aldı ve mutlu bir şekilde, bebeğinin minik yüzünü görmek için kundağı açtı ve şaşkınlıkla adeta nutku tutuldu! Anne ve bebeğini seyreden doktor hızla arkasını döndü ve camdan bakmaya başladı. Bebeğin kulakları yoktu... Muayenelerde, bebeğin duyma yetisinin etkilenmediği, sadece görünüşü bozan bir kulak yoksunluğu olduğu anlaşıldı.

Aradan yıllar geçti, çocuk büyüdü ve okula başladı.

Bir gün okul dönüşü eve koşarak geldi ve kendisini annesinin kollarına attı. Hıçkırıyordu... Bu onun yaşadığı ilk büyük hayal kırıklığıydı; ağlayarak:

“Büyük bir çocuk bana ucube dedi...”

Küçük çocuk bu durumuyla büyüdü. Arkadaşları tarafından sevilirdi ve oldukça da başarılı bir öğrenciydi. Sınıf başkanı bile olabilirdi; eğer insanların arasına karışmış olsaydı. Annesi, her zaman ona:

“Genç insanların arasına karışmalısın.” diyordu.

Ancak aynı zamanda yüreğinde derin bir acıma ve şefkat hissediyordu.

Delikanlının babası, aile doktoru ile oğlunun sorunu ile ilgili görüştü:

“Hiçbir şey yapılamaz mı?” diye sordu.

Doktor: “Eğer bir çift kulak bulunabilirse, organ nakli yapılabilir.” dedi.

Böylece genç bir adam için kulaklarını feda edecek birisi aranmaya başlandı. İki yıl geçti, bir gün babası:

“Hastaneye gidiyorsun oğlum. Annen ve ben, sana kulaklarını verecek birini bulduk, ancak unutmama bu bir sır.” dedi.

Operasyon çok başarılı geçti ve adeta yeni bir insan olmuştu. Yeni görünümüyle psikolojisi de düzelen genç, okulda ve sosyal hayatında büyük başarılar elde etti. Daha sonra evlendi ve diplomat oldu.

Yıllar geçmişti, bir gün babasına gidip sordu:

“Bilmek zorundayım, bana bu kadar iyilik yapan kişi kim? Ben o insan için hiçbir şey yapmadım...”

Babası: “Bir şey yapabileceğini sanmıyorum.” dedi. “Fakat anlaşma kesin, şu anda öğrenemezsin, henüz değil...”

Bu derin sır yıllar boyunca gizlendi. Ancak bir gün açığa çıkma zamanı geldi... Hayatının en karanlık günlerinden birinde, annesinin cenazesi başında babasıyla birlikte bekliyordu. Babası yavaşça annesinin başına elini uzattı; kızıl

kahverengi saçlarını eliyle geriye doğru itti; annesinin kulakları yoktu.

“Annen hiçbir zaman saçını kestirmek zorunda kalmadığı için çok mutlu oldu.” diye fısıldadı babası. “...Ve hiç kimse, annenin daha az güzel olduğunu düşünmedi, değil mi?”

Gerçek güzellik fiziksel görünüşe bağlı değildir, ancak kalptedir.

Gerçek mutluluk, gördüğün şeyde değil, asıl görünmeyen yerdedir.

Gerçek sevgi, yapıldığı bilinen şeyde değil, yapıldığı hâlde bilinmeyen şeydedir...